

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 374/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. augusta 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Slavomírom Trnkócy, advokátska kancelária, Záhradnícka 71, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 83/2014 a jeho rozsudkom z 13. marca 2019, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 125/2019 a jeho rozsudkom z 13. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2020 elektronicky a 16. júna 2020 poštou doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 83/2014 a jeho rozsudkom z 13. marca 2019, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 125/2019 a jeho rozsudkom z 13. februára 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkami okresného súdu č. k. 4 T 83/2014-762 zo 4. mája 2015, ako aj č. k. 4 T 83/2014-799 z 12. septembra 2016 bol sťažovateľ dvakrát oslobodený spod obžaloby s tým, že jeho vina nebola dostatočným spôsobom preukázaná. Oba tieto rozsudky okresného súdu boli krajským súdom zrušené bez toho, aby krajský súd považoval za podstatné, že sťažovateľovi a obhajobe nebolo pred rozhodnutím krajského súdu odôvodnenie odvolania prokurátora doručené.

3. V poradí tretím rozsudkom okresného súdu č. k. 4 T 83/2014-944 z 13. marca 2019 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3, ako aj prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona.

4. Hneď po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní sťažovateľ podal odvolanie, ktorým napadol všetky výroky rozsudku, ako aj prípravné konanie, ktoré mu predchádzalo. Odvolanie podal pre vecnú nesprávnosť, ako aj pre porušenie práva na obhajobu, keďže toto právo mu bolo orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj súdom odopreté.

5. Rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 125/2019-1006 z 13. februára 2020 bol rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu zrušený a sťažovateľovi bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 18 mesiacov. Zároveň mu bola uložená aj povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodenej Dr. B. [REDACTED].

6. Sťažovateľ namieta, že okresný súd vo svojom treťom (odsudzujúcom) rozsudku sa už nevenoval otázke zmeny v minulosti opakovane (dvakrát) vyjadreného záveru vyplývajúceho z voľného hodnotenia dôkazov a právnu argumentáciu obhajoby

odignoroval. Postup okresného súdu pri vydaní posledného rozsudku, ale aj postup krajského súdu *„nielen vzhľadom na skutočnosť, že opakovane vo veci rozhodoval ten istý senát, ale napriek tej skutočnosti, že sa pri svojej rozhodovacej činnosti, ktorou dvakrát zrušil rozsudok okresného súdu, nevenoval otázke mojej viny alebo neviny, vyjadroval k spôsobu voľného hodnotenia dôkazov, čo je neprípustné“*.

7. Podľa názoru ústavného súdu odvolací súd nemôže obmedzenie vyplývajúce z ustanovenia § 322 ods. 4 písm. a) Trestného poriadku (podľa ktorého odvolací súd nemôže sám uznať obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bol rozsudkom prvostupňového súdu oslobodený) obchádzať vyslovením záväzného pokynu okresnému súdu, k akým konkrétnym právnym záverom má na podklade určitého skutkového stavu dospieť (IV. ÚS 558/2018).

8. Z obsahového hľadiska je rozsudok okresného súdu nesprávny aj v tom, že v odôvodnení spomína ako dôkazy, o ktoré sa oprel, vyjadrenia, ktoré boli v skutočnosti popreté a ich pravdivosť nebola preukázaná. Okresný súd sa vôbec nezaoberal dôkazmi svedčiacimi o nevine sťažovateľa alebo aspoň v jeho prospech. Sťažovateľ rešpektuje právo súdu na vlastnú úvahu pri hodnotení dôkazov, ale výsledky voľného hodnotenia nemôžu byť v rozpore so skutočnosťou a logickou postupnosťou.

9. Rozhodnutie súdu v civilnom konaní nezakladá predpoklad pre rozhodnutie o vine a treste. Odôvodnenie zistenia skutkového stavu s poukazom na platobný rozkaz hraničí s neznalosťou platného právneho poriadku, keďže všeobecný súd v civilnom konaní nezisťuje pravdivosť tvrdení a podkladov, ale z nich len vychádza pri rozhodovaní skrátenou formou.

10. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že svedok R. [REDACTED] pripustil existenciu tej skutočnosti, že bol za sťažovateľom s výsledkami hospodárenia za roky 2007 a 2008 a dal mu podpísať rozhodnutie valného zhromaždenia. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nemal už reálny dopad na konanie spoločnosti, nemohol vedieť a ani nepredpokladal, že uznesenie valného zhromaždenia, ktoré podpísal, nebude založené do zbierky listín. Orgány činné

v trestnom konaní sa nezaoberali skutočnosťou, že druhá konateľka a zástupkyňa údajne poškodenej spoločnosti vybrala z účtu spoločnosti v danom období vyššiu sumu a spoločnosti spôsobila vyššiu škodu. Týmto postupom orgánov činných v trestnom konaní bolo porušené právo na účinné vyšetrovanie pri vznesení tzv. obhájtiteľných tvrdení, pričom sa postupovalo predpojata a nedôsledne.

11. Je zrejmé, že vlastnou dokazovacou činnosťou, resp. dokazovaním rozumieme zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ktorého úlohou je umožniť poznanie skutočností dôležitých pre rozhodovanie, teda vyhľadať dôkazy, vykonať ich, preveriť a vyhodnotiť. Ak sa tento postup realizuje s predsudkami, predpojata, v záujme dokázať sťažovateľovi vinu, a nie zistiť riadne skutkový stav, nie je to v súlade s platným právnym poriadkom.

12. V rámci vykonaných dôkazov orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v zmysle Trestného poriadku, ale ani v zmysle zásad trestného konania ako súčasti spravodlivého konania. Keď mal svedok R [REDACTED] odovzdať podklady do spisu, uviedol, že ich odovzdal svedkyňi Dr. B [REDACTED], ktorá to poprela. Následne táto svedkyňa odovzdala vyšetrovateľovi listiny, ktoré mali preukazovať vyjadrenia svedka R [REDACTED]. Svedok R [REDACTED], ale ani svedkyňa Dr. B [REDACTED] neboli vyzvaní na vydanie listín a dokumentov požadovaných obhajobou, čo krajský súd považoval za akceptovateľné. Pritom Dr. B [REDACTED] vypovedala iba stručne a odmietala odpovedať na otázky obhajoby. Svedok R [REDACTED] uviedol, že postupoval v zmysle pokynov konateľa, no napriek tomu sťažovateľa ako konateľa ignoroval a jeho pokyny neplnil. Hoci predložil listiny na dôkaz o údajnom oznámení neuznania jeho odmeny ako zamestnanca, ale zaslanie a doručenie týchto listín sťažovateľovi nepreukázal. Pritom práve na základe uvedeného je zrejmé, že vyplatením odmeny a aj podielu na zisku nemal sťažovateľ v úmysle spoločnosť poškodiť alebo inak porušiť platný právny poriadok. Krajský súd považoval zaslanie za preukázané na základe podacieho lístka, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ sa v danom období už v priestoroch spoločnosti nenachádzal (nemal umožnené tam vstúpiť). Je preto zrejmé, že sťažovateľ nemal možnosť výzvu prevziať a dozvedel sa o nej až v rámci trestného stíhania. Naopak, z výpovede svedka R [REDACTED] je možné dôvodne predpokladať, že práve sťažovateľ bol

uvedený do omylu, keď mu svedok R. [REDACTED] v marci 2009 predložil na podpis zápisnicu s uznesením valného zhromaždenia spoločnosti o dosiahnutom zisku za roky 2007 a 2008 a jeho rozdelení. Sťažovateľ zápisnice podpísal a nemal dôvod pochybovať o tom, že budú vnesené aj do zbierky listín, keď vedel, že aj druhý spoločník si z účtu vyberal prostriedky značnej hodnoty, a to bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti. Ani toto tvrdenie sťažovateľa nebolo preverované a nebolo zisťované, z akých dôvodov a na aký účel sa finančné prostriedky použili. Za konanie v rozpore so záujmami spoločnosti nebolo považované ani to, keď jeden spoločník prevedie všetky aktíva na spoločnosť svojho rodinného príslušníka, hoci to bola pre spoločnosť omnoho vyššia hodnota ako vyplatenie podielu na zisku a odmena zamestnancovi. Argumentácia svedkyne, že tak urobila preto, aby ochránila spoločnosť pred sťažovateľom, nemá žiadnu logiku, lebo k vyplateniu podielu zo zisku a aj odmeny došlo až po prevode aktív spoločnosti. Jediné, čoho to mohlo byť dôkazom, bola tá skutočnosť, že svedkyňa Dr. B. [REDACTED] nechcela sťažovateľovi umožniť, aby sa ďalej podieľal na vedení spoločnosti a na prerozdelení zisku, prípadne vyporiadacieho podielu na majetku spoločnosti. Toto konanie sa ale nepovažovalo za úmyselné a protiprávne bez vysvetlenia dôvodu.

13. Pokiaľ ide o usvedčenie sťažovateľa z trestného činu nebezpečného vyhrážania pred kinom, tak nielen samotnému obvineniu, ale aj obžalobe chýbajú priame, ale aj nepriame dôkazy. Obžaloba uvádza iné znenie vyhrážania, ako mala uviesť poškodená a údajná svedkyňa (príbuzná poškodenej) v prípravnom konaní. V konaní pred súdom tak existujú tri rôzne znenia nebezpečných vyhrážok sťažovateľa poškodenej, ale pritom nebol ustálený výrok, ktorým sa mal sťažovateľ vyhrážať, ale ani to, v akom jazyku tak mal urobiť. Krajský súd napriek tomu vie, že to bolo v slovenskom jazyku. Krajský súd ignoroval aj zásadu bezprostrednosti a priamosti, keď sa uspokojil so znením zápisnice z výsluchu svedkyne aj napriek skutočnosti, že táto pred súdom uviedla, že žiada tlmočníka, lebo slovenský jazyk dostatočne neovláda slovom a písmom, a žiada konať v jej rodnom jazyku. Nie je zrejmé, z akého dôvodu uvedené krajskému súdu postačovalo. Pritom z ustálenej rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že ak má byť rozhodnutie o vine založené na výpovedi len jedného svedka priamo usvedčujúceho obžalovaných zo spáchania skutku, a o to viac, ak je to len nepriame svedectvo, musia byť ostatné nepriame dôkazy tak ucelené

a navzájom previazané, aby nedávali najmenšiu pochybnosť o vierohodnosti jediného usvedčujúceho dôkazu, pričom samotný tento dôkaz musí byť preverený všetkými dostupnými prostriedkami, ktoré Trestný poriadok umožňuje. Napriek tomu sa však nebrala do úvahy výpoveď svedkyne na hlavnom pojednávaní 15. apríla 2015, kde okrem iného uviedla, že neovláda slovenský jazyk (preto mala tlmočníka) a že je možné, že počula povedať aj niečo iné, ako vo svojej výpovedi uviedla. Hodnotenie výpovede prokurátorkou je nemiestne, lebo zasiahla do procesného úkonu, ktorým mal byť zabezpečený jediný dôkaz svedčiaci o sťažovateľovej vine, a keď z neho vyplynulo, že to tak, ako to prezentuje obžaloba, nemuselo byť, nezákonným spôsobom do toho zasiahla. Napriek tomu okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že svedkyňa F [REDACTED] vypovedala tak, že súd z jej výpovede vychádzal, keď sťažovateľa uznal vinným zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania.

14. Vo veci týkajúcej sa údajného ublíženia na zdraví maloletej je zřejmé, že sa skutok nemohol stať tak, ako je opísaný v obžalobe. Aj z posudkov maloletej je zřejmé, že mala silnú tendenciu pomáhať matke až tak, že si často prispôbovala realitu vlastným požiadavkám a záujmom. Nedôveryhodne pôsobí aj postavenie už nežijúcej osoby ako svedka, ktorého tam nik iný ako poškodená a jej matka nevideli. Uspokojenie sa krajským súdom s vyjadrením, že motorové vozidlo malo vzadu tmavé sklá, by mohlo pôsobiť ako vtípné, keby nešlo o práva sťažovateľa a o činnosť súdov rozhodujúcich o jeho vine a treste. Táto osoba mala byť stále v aute a všetko počuť, ale ďalšie osoby, ktoré stáli pri oproti stojacom aute, túto osobu nevideli. To, že maloletá porušila platný právny poriadok a bez akéhokoľvek povolenia vlastníka na jeho nehnuteľnosť vstupovala, sa tiež odignorovalo a nebralo sa do úvahy ako možný dôvod preliezania plotu, na ktorom sa poranila. Orgány činné v trestnom konaní nemali záujem postupovať tak, aby sa náležitým spôsobom zistila skutočnosť, a nemali záujem vykonať dôkazy svedčiace aj v prospech sťažovateľa.

15. Z prečítaných zápisníc z výsluchu poškodenej je zřejmé, že táto na otázky obhajoby neodpovedala a vyšetrovateľ ani nemal záujem, aby odpovede na tieto otázky odzneli. Takáto forma výsluchu z materiálneho hľadiska nenapĺňa znaky kontradiktórneho konania a rovnosti zbraní. Sťažovateľ poukazuje v tejto súvislosti na judikatúru Európskeho

súdu pre ľudské práva. Ak svedok, ktorý síce v prípravnom konaní vypovedal, ale odpovedal len na otázky svedčiace v neprospech sťažovateľa a na otázky, ktoré by mohli svedčiť v jeho prospech, odmietol vypovedať, jeho správanie napĺňalo znaky zaujatosti a neobjektívnosti. V konečnom dôsledku ak takýto svedok pred súdom využil právo na odmietnutie výpovede, nie je možné jeho výpovede z prípravného konania svedčiace v neprospech sťažovateľa brať do úvahy.

16. Súčasťou práva na obhajobu je tiež právo vyžadovať od orgánov činných v trestnom konaní taký postup, aby bol zistený skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Obsahuje tiež právo požadovať od orgánov činných v trestnom konaní, aby objasňovali s rovnakou starostlivosťou tiež všetky okolnosti svedčiace v prospech obvineného a vykonávali v tomto smere dôkazy, a to aj bez návrhu.

17. Princíp kontradiktórnosti znamená, že všetky fakty musia byť podrobené debate, obaja účastníci majú možnosť vyjadrovať sa k nim a práve z tohto stretu protichodných názorov postupne vyplýva pravdivý obraz spornej skutočnosti. V tomto poňatí majú strany priamy vplyv na tvorbu výsledného rozhodnutia, ktoré tak prestáva byť iba jednostranným aktom sudcu, ale je dynamicky vytváraným procesom vnášania argumentov účastníkov konania. Efektívnosť kontradiktórneho konania pomáha zabezpečovať predovšetkým zásada rovnosti zbraní, ktorá spočíva v rovnosti prostriedkov k prezentácii a obhajobe vlastnej pravdy.

18. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva Sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/125/2019-1006 z 13.02.2020 a Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 4T/83/2014-944 zo dňa 13.03.2019 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/125/2019-1006 z 13.02.2020 zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastupovania vo výške 450,80 €, ktorú je povinný Krajský súd v Trnave povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa do mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava a judikatúra

19. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

21. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

23. Na prerokovanie podanej ústavnej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

24. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane zákonných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

25. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 83/2014 z 13. marca 2019 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že možnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku sťažovateľ aj využil.

26. Obdobná je situácia vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 125/2019 a jeho rozsudku z 13. februára 2020.

27. Proti rozsudku krajského súdu bolo a ešte stále je prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (§ 370 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku), čo má za následok, že právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa by mal mať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci dovolacieho konania.

28. Hoci prevažná časť argumentácie sťažovateľa je namietaním hodnotenia dôkazov (a teda ustálenia skutkového stavu), čo ako dovolací dôvod je výslovne vylúčené [§ 371

ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku], sťažovateľ zároveň na viacerých miestach v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie jeho obhajobných práv (pozri body 2, 4, 15, 16 a 17). Opodstatnenosť týchto námietok sťažovateľa (tak, ako sú formulované) nemá ústavný súd v danom štádiu konania právomoc skúmať, pretože táto právomoc prináleží najvyššiemu súdu v rámci dovolacieho konania. Pritom sťažovateľovi nič nebráni, aby dovolanie, ktorého prípustnosť by sa opierala o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v zákonnej trojročnej lehote podal.

29. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu